

СИЛАБУС ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ

ГЕНЕТИЧНІ РЕСУРСИ РОСЛИН

спеціальність	201 агрономія	обов'язковість дисципліни	вибіркова
освітня програма	Селекція та генетика	факультет	Агрономії та захисту рослин
освітній рівень	перший (бакалаврський)	кафедра	Генетики, селекції та насінництва

ВИКЛАДАЧ

Турчинова Ніна Петрівна

Вища освіта – спеціальність селекція і генетика

Науковий ступень - кандидат сільськогосподарських наук 06.01.05 селекція рослин

Досвід роботи – більше 25 років

Показники професійної активності з тематики курсу:

- авторка більше 10 методичних розробок;
- співавторка 5 ліній ячменю ярого, сорту пшениці ярої;
- співавторка більше 30 тематичних публікацій;
- учасниця наукових і методичних конференцій.

телефон	0962142138, 0666255147	електронна пошта	nsnaturch@gmail.com	дистанційна підтримка	Google Meet
---------	---------------------------	------------------	---------------------	-----------------------	-------------

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ОСВІТНЮ КОМПОНЕНТУ (ДИСЦИПЛІНУ)

Мета	формування компетентностей розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми професійної діяльності у галузі агрономії та селекції, що передбачає застосування методів збереження і використання генетичних ресурсів рослин.
Формат	лекції, практичні заняття, самостійна робота, індивідуальні завдання.
Специфічні результати навчання і форми їх контролю	<ul style="list-style-type: none"> • розуміння функціонування світової системи збереження генетичних ресурсів рослин (ІК 01, ЗК 09, ЗК 11, СК 01) / індивідуальні практичні завдання • здатність аналізувати і обирати вихідний матеріал із генбанків для використання в селекційних програмах (ІК 01, ЗК 09, СК 01)/ індивідуальні завдання • здатність користуватися базами даних щодо світових генетичних ресурсів (ІК 01, ЗК 09, ЗК 11, СК 01) / індивідуальні практичні завдання • розуміння проблеми збереження і ефективного використовувати генетичних ресурсів рослин в процесі професійної діяльності (ІК 01, ЗК 09, ЗК 11, СК 01) / тренінг. • втілення механізмів збереження біорізноманіття в процесі виробничої діяльності (ІК 01, ЗК 09, ЗК 11) / індивідуальні завдання
Обсяг і форми контролю	3 кредити ECTS (90 годин): 12 години лекції, 18 години практичні; індивідуальне дослідне завдання, підсумковий контроль – залік.
Вимоги викладача	вчасне виконання завдань, активність.
Умови зарахування	згідно з навчальним планом

ВІДПОВІДНІСТЬ СТАНДАРТУ ОСВІТИ І ОСВІТНІЙ ПРОГРАМІ

Компетентності	<p>ІК.01. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми з агрономії, що передбачає застосування теорій та методів відповідної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.</p> <p>ЗК 09. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.</p> <p>ЗК 11. Прагнення до збереження навколишнього середовища.</p> <p>СК 01. Здатність використовувати базові знання основних підрозділів аграрної науки (рослинництво, землеробство, селекція та насінництво, агрохімія, плодівництво, овочівництво, ґрунтознавство, кормовиробництво, механізація в рослинництві, захист рослин).</p>	Програмні результати навчання	<p>ПРН 2. Прагнути до самоорганізації та самоосвіти.</p> <p>ПРН 3. Проводити літературний пошук українською та іноземними мовами і аналізувати отриману інформацію.</p>
----------------	---	-------------------------------	---

СТРУКТУРА ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ (ДИСЦИПЛІНИ)

Лекція 1.	Генетичні ресурси та їх збереження.	Практичне заняття 1, 2 (ПЗ 1, 2)	Локалізація основних сільськогосподарських культур у первинних, вторинних, третинних генетичних центрах походження і формоутворення.	Самостійна робота	Інтродукція рослин шляхом натуралізації та акліматизації. Паспортна база даних інформаційної системи «Генофонд рослин». Ознакова база даних інформаційної системи «Генофонд рослин». Генетичні ресурси пшениці озимої м'якої. Генетичні ресурси пшениці ярої. Генетичні ресурси жита. Генетичні ресурси ячменю. Генетичні ресурси тритікале. Генетичні ресурси вівса.
Лекція 2.	Світове законодавство про генетичні ресурси.				
Лекція 3.	Міжнародні генетичні центри.	ПЗ 3	Аналіз колекцій генофонду основних сільськогосподарських культур. Освоєння принципів формування різних видів колекцій.		
Лекція 4.	Система генетичних ресурсів рослин в Україні.	ПЗ 4, 5	Паспортні бази даних генетичних ресурсів. Комп'ютерні бази даних інформаційної системи «Генофонд рослин».		
Лекція 5.	Наукові та біологічні основи інтродукції.				
Лекція 6.	Формування та ведення колекцій генетичних ресурсів рослин.	ПЗ 6	Освоєння принципів формування і ведення ознакових баз даних, їх використання в селекції. Автоматизований пошук і добір зразків у комп'ютерних базах даних.	Самостійна робота	Генетичні ресурси проса. Генетичні ресурси гречки. Генетичні ресурси гороху. Генетичні ресурси нуту. Генетичні ресурси квасолі. Генетичні ресурси сої. Генетичні ресурси соняшнику. Генетичні ресурси кукурудзи. Генетичні ресурси картоплі. Генетичні ресурси цукрового буряку. Генетичні ресурси амаранту. Генетичні ресурси овочевих. Генетичні ресурси плодово-ягідних. Генетичні ресурси лісових культур.
Лекція 7.	Збереження колекційних зразків. Збереження насінневих колекцій.	ПЗ 7	Ідентифікація зразків генофонду, їх аутентичність, використання у формуванні наборів сортів-еталонів для ВОС-тесту.		
Лекція 8.	Збереження колекцій рослин, які розмножуються вегетативно.	ПЗ 8	Комплекс Національного сховища.		
Лекція 9	Принципи використання зразків колекцій.	ПЗ 9	Контроль стану насіння під час довготривалого зберігання.		
Лекція 10, 11	Інформаційне забезпечення системи генетичних ресурсів рослин України.	ПЗ 10, 11	Заслуховування ІНДЗ		

ОСНОВНА ЛІТЕРАТУРА ТА МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ

література

1. Вавілов М.І. Генетика і селекція / М.І. Вавілов. – К. : Урожай, 1970. – 496 с.
2. Рябчун В.К. Національний центр генетичних ресурсів рослин України. / В.К. Рябчун, Р.Л. Богуславський – Харків: Магда, 2005. – 122 с.
3. Вітчизняний та світовий досвід зберігання генресурсів рослин. За ред. М.О. Кіндрука. Київ: Аграрна наука, 2003. – 176 с.
4. Рябчун В.К. Проблеми та перспективи збереження генофонду рослин в Україні. /В.К. Рябчун, Р.Л. Богуславський - Харків, 2002. – 97 с.
5. Кириченко В.В. Історія розвитку досліджень з генетичних ресурсів рослин Національного центру генетичних ресурсів рослин України. Харків: ФОП Бровін, 2018. 130 с.
6. Рябчун В.К. Інтродукція та зберігання генетичних ресурсів рослин / В.К. Рябчун, Р.Л. Богуславський – Харків: ФОП Бровін, 2018. – 53 с.
7. Рябчун В.К. Генетичні ресурси зернових культур. – Харків: ФОП Бровін, 2018. – 26 с.
8. Шляхи збагачення Національного генбанку рослин України /В.К. Рябчун. – Харків, 2014. – 21 с.
9. Каталог вихідного матеріалу зернових та зернобобових культур / В.П. Петренкова. – Харків, 2011 – 92 с.
10. Каталог вихідного матеріалу зернових та зернобобових культур / В.П. Петренкова. – Харків, 2016 – 55 с.
11. Господарсько-біологічна характеристика Національної колекції соняшнику /В.П. Петренкова. – Харків, 2003 – 123 с.
12. Рябчун В.К. Генетичні ресурси кукурудзи на Україні. – Харків, 2007. – 391 с.
13. Гур'єва І.А. Каталог зразків кукурудзи Національного центру генетичних ресурсів рослин України. / І.А. Гур'єва, В.К. Рябчун. - Харків, 2001. – 205 с.

Методичне забезпечення

1. Дескриптори та класифікатори за окремими культурами, каталоги та міжнародні бази даних генетичних ресурсів рослин, матеріали FAO, IPGRI, EURISCO та інші, які перебувають у вільному доступі.
2. Навчальний посібник «Генетико-статистичні методи в селекції».
3. Навчальний посібник «Методика полевого селекційного експеримента».
4. Навчальний посібник «Генетика кількісних ознак. Схрещування та генетичний аналіз».
5. Цикл лекцій: «Генетичні ресурси рослин».
6. Цикл мультимедійних презента «Генетичні ресурси рослин».
7. Робоча програма навчаль дисципліни «Генетичні ресурси рослин».

СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ

СИСТЕМА		БАЛИ	ДІЯЛЬНІСТЬ, ЩО ОЦІНЮЄТЬСЯ
Підсумкове оцінювання	100 бальна ECTS (стандартна)	до 50	50% від усередненої оцінки за модулі
		до 50	підсумкове тестування
Модульне оцінювання	100 бальна сумарна	до 50	відповіді на тестові питання
		до 20	усні відповіді на лабораторно-практичних заняттях
		до 30	результат засвоєння блоку самостійної роботи

НОРМИ АКАДЕМІЧНОЇ ЕТИКИ ТА ДОБРОЧЕСНОСТІ

Всі учасники освітнього процесу (в тому числі здобувачі освіти) повинні дотримуватися кодексу академічної доброчесності та вимог, які прописані у положенні «Про академічну доброчесність учасників освітнього процесу ДБТУ»: виявляти дисциплінованість, вихованість, поважати гідність один одного, проявляти доброзичливість, чесність, відповідальність.